

ZPRAVODAJ

JIRÁSKOVA HRONOVA

PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO DIVADLA
S ČESKOU, MORAVSKOU A SLOVENSKOU
ÚČASTÍ A ZAHRANIČNÍMI HOSTY

Telegram z Prahy

Na vernisáž busty Karla Čapka přijedu se zetěm Josefa Čapka - MUDr. Jaroslavem Dostálem.

Vladimír Fišar, předseda Společnosti Bratří Čapků, herec Vinohradského divadla.

NEZABUDNUTÁ

Před odhalením památné desky TGM, tu v Hronově, hodno si nám připomenout stretnutí prezidenta so Slováky v Budapešti, kam ho pozvali přednášet o Slováky. Tam, před osemdesiatimi rokmi profesor Masaryk o. i. vo svojej úvahe povedal: „Povinností malého národa je nachádzať to, čím sa môže stať veľkým... Literatúra, hospodárstvo a politika, ale najmä hospodárstvo, to je to, na čo musí myslieť každý národ... Politik môže mať moc, aj vplyv, ale vplyv práce - pracovných ľudí a odborníkov - je trvalý.“ A ešte - a nielen na adresu Slovákov: „Škoda to, keď si vybájime nestriemlivé fantázie o sebe i o svete. Každý musí predovšetkým dobre poznať seba. A to dobré využiť v prospech národa.“ Nezná táto úvaha novou silou dnes, v procesoch spoločného návratu našich národov do Európy?

Malé divadelné štúdio z Košíc sa predstavuje na 60. JH Dürrenmatovou hrou „Herkules“. Z nej je náš záber.

ZAHRANIČNÍ HOSTÉ

- Alexander Michajlovič Vilkin, režisér divadla Na Tagance, Moskva
- Bodil Larsen, učiteľka dramatu, Dánsko
- Franz Horcicka, režisér a pedagóg, predseda Hornorakouskej sekcie pro amatérské divadlo Rakouského svazu pro amatérské divadlo, loutkové divadlo, figuratívne divadlo, školské divadlo a dramatickou výchovu.

První tři hosté ze zahraničí působí v klubech ve Velkém Dřevíči. Hosty festivalu jsou Renee Laureň, režisérka mládežnického divadla Turku, Finsko, Divadla Ateliér (15 lidí Antverpy - Deurve, Belgie). Miroslav Skaroupka, zástupce Společnosti francouzsko-česko-slovenského přátelství, krajan z Paříže.

-tom-

SČDO versus ADA

Bohužel, k senzaci nedošlo a obě amatérské divadelní organizace, které svolaly na nedělní dopoledne besedu se svými příznivci, se chovaly k sobě ohleduplně, nekonzfrontačně, až by z toho mohl vzniknout dojem, že je jedno zda SČDO nebo ADA hájí zájmy ochotníků.

Vystoupení pana Doležala (SČDO) i pana Mikeše (ADA) korektně nastínila poslání obou organizací. Ta starší vybízí k aktivizaci a k řešení koncepčních otázek ochotnického hnutí, ta mladší totéž, navíc i zřizování institucí podnikatelských, založení Fondu amatérského divadla (ADA již vložila 5000 korun), zřízení stálé scény v Praze (s pravidelným provozem a základnou vzdělávání apod.).

Malý sál Jiráskova divadla zůstal do konce zcela zaplněn a všechny přítomné trápila otázka další existence divadelních souborů (i ostatního neprofesionálního umění). Kolaps odborových kulturních zařízení, rozbíhající se struktury KKS a OKS, ÚKVC, naplňuje úvahy nejružnějšími zmatky. To, že zájem obce (místní kultury) bude muset vyprovokovat zájem státu (ministerstva kultury) o podporu nekomerčních občanských aktivit, si zatím nejsme schopni přesně formulovat, i když víme, že to jinak nepůjde.

Trchu vzrušení vnesla do jednání známka Milana Kůpky, tajemníka ministra kultury, který se chtěl přimluvit za sjednocení obou amatérských organizací. Bomba se už, už chystala vybuchnout, ale touha po pluralitě se ukázala silnější. Pochopitelně spolu a nikoliv proti sobě mohou organizace získat pochopení vlády a nikde není psáno, že zůstane u ADA a SČDO, vždyť vzniká např. i brněnské divadelní centrum. Zájem jsou společné, cesty mohou být různé. Určitá tradice SČDO a jistě or-

[pokračování na str. 2]

Slavnost nebo žatva?

Některé články v našem zpravodaji vyvolaly rozpaky, rozhoření, nevoli (podle temperamentu). Sedesátý a poslední, Provincionalismus snad nevaď, Nadlidský boj metodiků...

Mám takový pocit, že letošní JH bude přehlídkou nedorozumění. Chceme to jinak než dřív a dohadujeme se jak. Přišli i noví nebo staronoví lidé, kteří s vývojem amatérského divadla

ztratili určitou kontinuitu. Ti, co se pár let snaží o novou tvář „hronova“ jakoby patřili mezi staré struktury. Nic úplně nového zatím nevzniklo. Slavnost nebo žatva? Žatva je slovem totalitním, slavnost ještě pochybnějším. V pondělním Svobodném slovu píše Jaroslava Suchomelová, že v osmdesátých letech se amatérské divadlo dokonce proorganizovalo - to na straně jedné. Ale na straně druhé - že loňský JH prolomil hranice struktury, v nichž se dosud

[pokračování na str. 3]

Snímek Josefa Škvoreckého ve Rzech na Náchodsku je připomenutím spisovatelovy návštěvy v květnu. Autor Zbabelec byl v neděli večer v hodinové televizní reportáži z Brna zachycen při zajímavých rozhovorech s Janem Trejškou a dalšími přáteli.

FOTO: BRONĚK HOFMAN

stričky

DISKUSNÍ KLUBY

začínají v deset hodin ve třídách základní školy. Profesor Cisar diskutuje s účastníky o kořenech herectví, diskusní klub začátečníků vede pan Zbořil a klub SČDO pan Ondráček.

NÁJDU SA?

S prosbou o pomoc sa na našu redakciu, dúfajúc v úspech, obrátila účastníčka festivalu Petra Berousková, ktorá ešte v piatok, neskoro večer, v reštaurácii „Na Prajzku“ strátila kabelku s prírodnej kože s peniazmi a osobnými dokladmi. Vrátiť stratené veci – aspoň preukaz totožnosti – prosíme na internát, kde je Petra ubytovaná. Ďakujeme.

(R)

Z MYCH PAMĚTÍ

Tak se jmenuje pořad sestavený z pamětí M. A. Jiráka v autentickém prostředí radné spisovatelovy světničky. Přednáší Vladimír MATĚJČEK, člen pražského Divadla za branou. Hudební doprovod Jaroslav Fantýš. Přijďte do radného domku dnes ve 20.30 hodin.

NAVŠTĚVA V REDAKCI

Akademický malíř Krejčí nám přišel včera šetrně sdělit, že Jiráskův buk, jehož historický snímek jsme v minulém čísle zveřejnili, již neexistuje. A pak si kvalifikovaně ověřte, co je pravda. Informace o buku poskytl redaktor Zorze pan Vavříčka...

ÚCHYTKOM Z POCITOV OCHOŤNÍKOV Z PEZINKA

Ak sa niekto po prvýkrát dostane do Hronova, má radosť a strach zároveň. (Ale tak to chodí.) Hrať Petra Weissu a jeho Maratu v čase revolučnom je zas zodpovednosť. (Ale tak to chodí.) Mať veľa pekných myšlienok od Weissu je ešte odvažnejšie. (Ale tak to chodí.) Berme život taký, aký je. Lebo tak to chodí.

V. SADILEK

PRETO SME SA ROZHODLI

Pre divadlo je potrebné, aby odohralo čo najviac predstavení a Hronov je miesto, kde sa „tiež“ dá hrať divadlo. Preto sme sa rozhodli, že budeme hrať. (Ale čakať kým nás ktosi pozve?) Pretože čas pre predstavenie... trvá iba okamih, ako keď udrie blesk a všetko spáli.

(P. Weiss) P. R. D.

Jaký je?

Ptáme sa hronovských miestnych občanů, jak oni vidí letošní festival:

První, natěrací: Služby v parku o pouti neodpovídaly cenám vstupného. Když si chtěl místní člověk něco koupit nebo prohlédnout, vysílali 15 Kčs a dohromady se nic nedělo. Průvod byl slabý a nakonec „zkáslí“ i ty mažoretky, které byly ozdobou pouti.

Druhý, restaurátér: Obchodně? Já, jako místní občan tady obchod provozuji až po patnácti letech, ale řekl bych, že se podstatně rozšířil sortiment služeb rychlého občerstvení – jídelna, zahrádka a podobně. Také výběr jídel, langosů, kuřat, grilovaná játra... Dříve to pořád byla živánská, živánská... Prodává se více nápojů než jídla. Ve „stovce“ byli tři lidé obsluhováni Belgičané během deseti minut a místní lidé jim ochotně uvolnili místa. Tak by řekl, že ubýlo „blazeovaných part“, nomenklatura se tolik neprojevuje na veřejnosti.

(sš)

NĚKOLIK BĚD

Nechci pít s panem šéfredaktorem ze studánky čisté vody a materismu. Zásadně a ve všem nesouhlasím s jeho články (Šedesátý a poslední...?, Provinčialismus snad nevadí) a vůbec s celým jeho bezkonceptním vedením Zpravodaje: Zároveň ho žádám, aby své články, pokud jsou jeho (Kus dobré politické práce), označil alespoň šifrou, aby hanba nepadala na celou redakci.

EVA LANGŠADLOVÁ

Nový pohled na slavnostní zahájení Jiráskova Hronova. Schody divadla nejsou plně delegovaných a delegujících se hostů. V letošním roce promluví pouze tři. Oba ministry naší kultury uvítal starosta města Hronova, který také po netrpělivě očekávaných projevech jubilejní 60. ročník JH otevřel.

FOTO: BRONISLAV HOFMAN

SČDO versus ADA

(dokončení ze str. 1)

organizace ADA si nemusi konkurovat ve výsledku. Alfou a omegou celé záležitosti je však samotná schopnost divadelních souborů existovat, usilovat o svou existenci. Jinak není o čem mluvit.

Sympatické bylo vystoupení slovenských hostů (ústv paní Štefkové), v němž se potvrdilo, že nejrůznější proudy organizovanosti mohou podpořit celé hnutí chceme-li to tak nazývat. A např. zkušenosti mezinárodní organizace AITA/IATA to jen a jen dokazují.

Ohlas získala i Petice vládě České republiky, kterou ADA organizuje. Na shromáždění se rozrostl sloupec podpisů a určité během JH jich přibudou další stovky. Čtyři body petice se zdají být pro budoucnost amatérského divadla zásadní. Pro ADA i SČDO, pro Čechy, Moravanů i Slováky. Je to totiž dojem ze setkání: nezoufat, ale dělat. A pokud možno – nespoikařit.

-g-

REMINISCENCE

V osmašedesátém roce jsem se na JH starala o ruský soubor. Zvláštní bylo jeho složení, k vidění byly náznaky krojů i moderní oblečení, po ranním vstupu do autobusu jsem nevěděla, mám-li padnout do mládí, nedýchat, či vystoupit, tak pronikavá byla vůně směsi jejich voňavek. Jezdila jsem s nimi na exkurse do továren, ukazovala krásy okolní přírody, jen do krámů jsem s nimi nechodila. Stydlivě jsem se krčila venku v obavách, aby si všichni opět nepřinesli po pěti párech stejných bot stejného čísla. Jako jediný ze souborů měl ruský k dispozici pro stavění scény a zkoušku celý den. Ani tak to nestíhali, třebaže na první pohled jste poznali, že práci mají plánovitě promyšlenou. Třeba revuálku všeli způsobem, že k táhlu jeden přivázal dvě tkaničky, v zadumání a u vědomí vlastní důležitosti došel pomalu další, aby provedl totéž a tak se střídali až do zádného konce. Téměř na poslední chvíli zjistili, že jim chybí „mráčkostroj“, zařízení pro mladší ochotníky již zcela neznámé. Láďa Škop ochotně hrabal a hrabal, až ten vrtící se nesmysl objevil a horizontem za rudými třepetalkami mohly pomalu kroužit nadýchané obláčky.

Třebaže chování souboru dokázalo mnohdy vyloudit shovívavý úsměv, všem připadali milí, všichni je kamarádsky zdravili a pomáhali kde mohli. Cítili jsme se silněji „velikého bratra“, důležitější odvahou vytvářet lepší svět?

Společně s nimi jsem z Hronova odjížděla autobusem, než mne vysadili doma, ubezpečovali jsme se vzájemně o spoustě dopisů, vzpomínek, návštěv, sliby a objety nebraly konce. Drobné dárky dodnes opatruji.

Bezprostředně následoval jedenadvacátý srpen. A já se tolik bála, aby se jejich letadlo domů nesrazilo s některým z těch mnohých na nepravdivých linkách do naší malé země. Dodnes se nikdo nezouval. Zapomněli na mne?

(zb)

Ako sa vyberali (slovenské predstavenia) na 60. Jiráskův Hronov

Základom pre výber sú dve sezóny, keďže na Slovensku existuje dvojročná periodicitá súťaží. Navyše súbory sú kategorizované - podľa dosahovaných kvalít. Z toho je zjavné, že najviac predstavení na vrcholné prehliadky je z kategórie A - je to kategória najvyspelejších súborov.

A tak vzhľadom na to, že na Hronov sa kvalifikovali dva súbory z kategórie A z minulého a tohto roku (je to trnavské divadlo Kopánka s Uhlarovým Tanapom, a divadlo z Brezna s inscenáciou Kovačevičovho Zberného strediska), mohli sme na Hronov vyslať ešte ďalšie dva súbory - Malé divadelné štúdio z Košíc uvedie Dürrenmatovu hru Herkules a Augiašov chliev, a Divadlo humoru z Popradu s hrou Švantnera a Benku nazvanou Šabl'a. Programová komise vzala do úvahy náš návrh na vystúpení súboru z Čadce s pohybovým divadlom J. Kerata Zlý duch. Vďaka vlastnej iniciatíve pezinského súboru (prepracovaná verzia Weisovej hry o Maratovi), ktorý bol víťazom prehliadky súborov kategórie C, uvidíme tu aj toto ambiciózne teleso. Treba priznať: aktivita súbo-

rov nebola v revolučnom období taká veľká ako po iné roky a mnohé už hotové inscenácie stratili viacmenej raison d'être. Zato v hereckej zložke súťažiacich inscenácií nastal postup vpred a zlepšilo sa aj žánrové zloženie, ktoré je oveľa pestrejšie. Na druhej strane je nám ľúto, že práve pre zmienku nešťastnú periodicitu súťaže na Slovensku sa napríklad trnavský súbor nemohol dostať do Hronova s obidvoma svojimi inscenáciami (Tanap azda bude komunikatívnejší), hoci rozhodovanie bolo nesmierne ťažké.

Treba veriť, že slovenské súbory obohatia paletu Hronova, ktorý je tohto roku naozajstnou žatvou titulov a poetík a jeho jubilejná hodnota spočíva v pracovnom a vnútornom rytme žijúcom charakte- re tejto prehliadky.

-kk-

recenze představení

Vyšetřování případu podvodného revizora

Slánské vyšetřování vneslo na Hronov odpoutanou a přitom inteligentní komediální radost z tvorby, ze hry, kterou spoluprodujeme i my v hledišti.

Výrazné autorské přepracování Gogolova Revizora je po stránce kompoziční založeno na převedení celé hry na šest osob, které jsou účastníky vyšetřování rekonstruujícího celý případ podvodného revizora. Zároveň se tím však otvírá prostor i pro vlastní textové i situační variace uvnitř Gogolovy fabulace. A nejstřílnější je inscenace právě tam, kde se osobuje od literatury předlohy (zachovávající tím spíš jejího ducha) a autoři se nechávají unášet gejzíry slovních hříček a kalamburů verchovskovskovského rodu, v němž se z jediného slůvka odvíjí klubka slovních vtipů až „se ucho diví, co to huba mele“, ale také gejzíry nádherných nápadů scénograficko-akčních, jež vrcholí revizorovou oslavou jízdy městem. (Snad právě proto se pak zdá dopředu vypočítatelný závěr s přeložením rolí mezi městskou honorací jak myšlenkově, tak provedením jistým poklesem, podobně jako je falešným vrcholem situace s pomníkem.) Tam, kde inscenátoři opouštějí autorskou parketu a odehrávají jen Gogolův text, postavy a situace, je cítit jisté herecké rezervy.

Problémy přináší i princip rekonstrukce. Fakt, že jde o rekonstrukci totiž musí neustále být přítomen ve způsobu, jakým sdílují postavy fakta, v komentáři k nim apod. Ne vždycky se Dividylka daří zdůvodnit logiku toho, proč na sebe postavy říkají víc, než musí, ne vždycky je dotazné řešení střetu obou plánů, takže např. se zcela vytrácí fakt, že píše Chlestakova jen zaskakuje.

Ale to všechno jsou jen mušky obtěžující překypující hrnci přesně začleněné randy, jak by řekli její, žel již nežijící duchovní otcové V+W. LUDÉK RICHTER

Nazvali to Vyšetřování případu podvodného revizora a ako Gogolovi spoluautoři sa podpísali Jiří Šíma a J. Hložek. Predostreli divákovi koláž scén z Revizora obohatenú o „nadvstavbu“ vyššieho dozorného orgánu a ochudobenú o ženské postavy, čo nám však v inscenácii príliš nechýbalo. Podstatné je na nej čosi iné: inscenátori dokázali, akiste po vzore Efrasa, Beřakovského a ďalších preklenúť dobové obmedzenia tohto satirického príbehu a povýšiť časové metaforické sfahy na univerzálnu kritiku ľudských a spoločenských nešváb.

(pokračování ze str. 1)
pohyboval (od potlačování studiových představení, až po smažení rozdílů mezi „soutěžními“ inscenacemi).

Ano, v minulosti se do Hronova mnohé inscenace nedostaly. S lítostí jsme v některých letech odjížděli u vědomí toho, že někde v Brně, Praze, mezi vysokoškolskými nebo i jinde jsou „bomby“, které by rozčeřily hladinu této „vrcholné“ přehlídky, jak se říkalo na MK. Ale právě tady ruce úředníků smetaly ze stolu návrhy krajů. Praxe v krajích, dlužno říci, byla různá, někde problematická. Ale přes nepřízeň těch let zůstával, a znovu a znovu se obrozoval duch amatér-

rov, které sme tak dobre poznali v totalitnom režime a ktoré začínajú bujniť už aj dnes.

Svieža a nápaditá je predloha, ale rovnako pochvalne sa treba zmieniť a je o hereckých výkonoch, ktoré nachli kumštýrskym gruntom a dokonaleou technikou pripravenosťou. Isteže, keď súbor vie, o čom a hrá a má na to dost prostriedkov (tu najmä činoherno-pohybových) dokáže strhnuť tak, ako sa to podarilo Dividylku Slaný.

-akr-

Marx International

O anekdotě by se nemělo mluvit dále, než sama trvala. Tedy stručně. Vegetující společnost zruinovaných pianů čeká jen na své kapky rumu. Když nakape, je posvícen. Společnost sotva mžourá v tupém tkvění v čase, ale podnik je to nábl. Alespoň co do forem. Kuchař Marx s vysokou kulturou stolníčení servíruje a splácá pítosresní krmě. Škoda jen, že žádná se nedá jíst – odevšad lezou podivné provázky. Marx kuchařem nikdy nebude.

Nesmírně úspěšná, přitom však bohatá a přesná herecká práce, hlavně mimická, přesně tajmování (či chcete-li timeování), dokonalý cit pro okamžik, kdy pozornost má a může být přenesena z jedné postavy na druhou. Absurdní groteska, při níž vychutneme smíchy, ale kdesi v koutku duše nás mrazí.

LUDÉK RICHTER

Československý súbor sa rozhodol pre uvedenie útvaru, ktorý by sme pri troške ironie mohli nazvať anekdotou. Anekdotou o tom, ako sa štyrom pálenkou otupeným a flegmatickým chlapcom podarí doviesť kuchařa, ktorý ich obsluhuje, k poznatku o tom, že kuchař z neho nikdy nebude. Ale on - bude. Treba ešte dodať, že kuchařom je gloriólu ovenčený zakladateľ istého spoločensko-vedného smeru... Ak berieme slovo kuchařa v širšom metaforickom význame, nuž bol to kuchař. Ale z predkladných jedál mu vždy vychádzali povrázky.

Lenže táto anekdota podali piati herci súboru Majora Szauza ako bezslovnú vidoviskovú portrétnu štúdiu. Ako dojemný obrázok spomínanej sflegmatizovanej masy, ktorú už nevyvedú z miery ani ustavične podávané povrázky, keď zatiaľ kvapká rum zo zdroja a organizmus je akosi ochotný naďalej existovať. Tvore postáv sa vám od prvopočiátku vnučujú do pozornosti, vy ich prijímate v celej jej vytrysknutej komickosti, akosi bezstarostne, ale s pocitom hlbokého smútku, sústrastne. A za necelých tridsať minút opúšťate hľadisko obrodnení zvláštnym zážitkom z nezvyklého, priestor tradičnej drámy opustivšieho, ale jednako divadelne silne zapôsobiaceho spektakla.

Možno nás zarazí ľahkovážnosť práce s témou, ale aj brisknosť jej výberu. No práve akási bezstarostná trufalosť tvorcov robí z tohto predstavenia predstavenie aj veselé, aj smutné, aj dostatočne komediálne, ale najmä - neošumelé. -akr-

Dobrodružství kocoura Modroočka

V bidě divadla pro děti je Kocour Modroočka jednou z tučných oveček. Milé, vkusné, inteligentní představení zaujme především tím, jak se mladým hercům daří nalézt cestu k dětem, aniž by se pitvořili a zahazovali důstojnost dospělých lidí, jimiž jsou. K ozdobám patří i kupa dobrých nápadů, včetně řešení kočičího znaku lidským tělem herců.

Problémy jsou především v dramaturgii: ve výstavbě hry z epického materiálu. Ten se zde totiž jen řadí za sebou, aniž by se stával materiálem vyšších divadelních vztahů. Výsledkem je, že se inscenace rozpadá na řadu jednotlivých příhod, svázaných jen formálně, mnohdy zcela nahodile či naivně, neobratně motivovaných charakternými zámkami a spojkami typu „co budeme dělat? - co kdybych tě zatím naučila lézt na strom?“. Tento dramaturgický nedostatek má svůj protějšek i v režii: ani ta nebuduje stavbu a s ní tah inscenace. A kde chybí stavba, nastávají problémy s časem, neboť čas není členěn, strukturován v zájmu měnicího se a rostoucího napětí. Je to pak s tou inscenací přesně jako s oním prazvláštním papírem, na němž se malují kocouři zážitky (proč?) - nikdy nevíme, kdy skončí, ale buď jak buď se zdá trochu dlouhý.

Otázkou je i užiti chůru v této inscenaci. Ten by se mohl stát klíčem k převedení epické látky do divadelního času. V Modroočkovi je však jen bezradným rezonátorem, opakujícím po postavách co řeknou či udělají. Jasnější vztah k ději mu chybí.

Ale i tak: když by se na lukách inscenací pro děti nepopásali ovečky hubenější! LUDÉK RICHTER

Inszenácia zdramatizovanej prózy J. Koláře z Českých Budějovic poukázala na všetky rozporné didakticko-žiackeho divadla: invenčnosť musí ustúpiť výchovným potrebám, obraz sa snaží byť dostatočne ilustratívnym – akože čitateľným pre detského vnímateľa. Ale ak inscenátori sa uspokojia ešte aj s málo dramatickým a vlastne nezaujímavým textom, akým Dobrodružství je, končí sa divadlo a začína nuda. Detičky stíchli a spozorneli, iba keď herec v postave obsiahol konflikt ako podstatu drámy. A takých momentov bolo, žiaľ, málo. -akr-

Weiss v rukách mladých Pezinčanov

Nepriazeň počasia sprevádzala prípravu pezinčského rínskoveho vidoviska, ktoré pripravil Vladimír Sadílek na klade Weisssova náročného textu Prenasledovanie a zavraždenie Jeana Paula Marata hraného divadelnou

skupinou Charrentonského ústavu pod vedením markiza de Sade. Objemná konštrukcia javiska a bohatá technická vrátanie hasického voza, fantastické kostýmovanie i maskovanie a napokon zámerne odcudzujúci herecký prejav hmotne spoluúčinkujú pri interpretácii komplikovaného subjektu, ktorého zmysel lovíme v neštandardnom aranžmáne a vnútorne sa poddávame želaníu hrajuúcich, aby kulisa zvukov a technického aparátu nezaľhušila informácie, hoci – po povode povedané – inscenátorom až tak veľmi nezáleží na postihnuti slova, ako skôr na komplexnom ohúrení príjemcu ako denno-denného svedka a účastníka sérii životných šokov, v akých sa proti svojej vôli zmiatame, a keďže im často nerozumieme, prijíame ich podvedomím a s celým ich emotívnym efektom.

Ale – keďže sme sa už v súvislosti s inou hronovskou inscenáciou zmienili o vhodnosti či nevhodnosti hry-díšputy, kladieme si aj teraz otázku: nebol by pre sadílkovské dosť drastické divadlo nelineárnych psychologických motívácií vhodnejší iný, filozofických traktátov pozabavený dramatický tvar? Najmä ak si aj Weiss musel režisér pre svoju koncepciu tak dôsledne upraviť? -akr-

Lišák Ferina

Zdráhám se psát o představení našich belgických hostů. Je to jiná kultura, vycházející z jiného zámezi, z jiné tradice, jiné mentality. Mám představení nahlížeti očima české kultury? Zůstaňme u toho, že jsme s potěšením viděli, jak dělají divadlo jinde. Ať bylo dobré nebo špatné. Jsme-li dál, budme rádi, ne-li, počtme se, inspirujeme se. LUDÉK RICHTER

názory po představení

VYŠETŘOVÁNÍ PŘÍPADU PODVODNÉHO REVIZORA

„Bol som milo prekvapený, ako nápadito režisér spolu s hereckým kolektívom pristupovali k známemu Gogolovmu Revizorovi. Človek by ani neveril, že sa taká často hraná predloha dá tak krásne, vtipne a hlavne súčasne zinscenovať. A ten kontakt s divákmi! To je čo závidieť. Bodaj by bolo takého predstavenia na Hronove čo najviac!“ -ik-

OLBINA, POHÁDKA O ZEMÍCNE ZVONICE

Neďefné uvedenie „Pohádky...“ opäť raz potvrdilo známe a to, že ľudia sa chcú smiať, mať radostný pocit, osoh z posolstva, ktoré je - a malo by byť - v hre prítomné. Z posolstva života preň sám. Detský súbor Žiiv ponúkol plnú priehrášku z toho správneho priečinka a zaujal deti, adolescentov i tých starších. Naraz všetkých, dotvrajúc dialektiku života a vývoj. A predviedol to napriek nástrahám, že nemalé úsilie môže napokon vyjsť iba ako hra na hru, „dablišpi“. Otvorené diváckej duše mohli teda vnímať všetko to úprimne davané, hoci aj malú ironiu v prísne mravnom kontexte. A tie neschopné otvoriť sa? Boli z kola von. -uš-

ského divadla samotnými divadelníky. Ti jsou tu dnes jako dřív. Na jevišti, v hledišti. Oslovujeme se křestními jmény, bez rozpaků navazujeme na rozhovory, které jsme vedli loni, předloni...

Slavnost nebo žatva?

Ochotnické divadlo nedělalo ministerstvo nebo tajemnici, Liškove, Horníkové. Ale Zelenečtí, volynští, Ochotnické kroužky, Lébl, Zborník - a s nimi stovky souborů, které rok co rok doplňovaly spektrum tzv. „hnutí“. Prosadit některé ze špiček bylo často pohříchu „na mrtvici“. Odraňovat „ideologické průsery“ ještě horší. Mnoho lidí (organizátorů i

členů souborů) neslo kůži na trh, loňský malér blanenských byl na hranici existenčního ohrožení, uvést loni dobrušskou Oázu, mohli bychom se rozjízďet z Hronova žlutobílými antony.

Tohle všechno už patří hronovské historii, na níž by se zapomínat nemělo. Ale ani na to, že v minulých letech už se rodila koncepce Jiráskova Hronova jako federální přehlídky toho nejlepšího, co v sezóně vznikne, bez ohledu na druh divadla, bez dramaturgického a žánrového omezení, s doprovodem odborných seminářů tematických i rozboro-

vých, s konfrontační účastí většího množství zahraničních souborů... Je třeba stále hledat nové, ale myslím si, že nejsme v bodě nula. Slavnost či žatva může být produktem provincionalismu (hronovského, národního). Otevřenost přehlídky, podpořená výběrem, orientovaným erudovanou odbornou kritikou (včetně profesionální), by byla určitě smysluplnější. Ideologické snažení shora amatérské divadlo nezničílo (protože jeho původci nebyli divadelníci) a rádoby umělecký snobismus byl, je a bude vždycky jen zlomkem toho, čím ve skutečnosti umění (i neprofesionální) žije.

K čemu je zeď nářků?

No přece na psaní. Je to velká bílá plocha vedle papírnicků, kterou organizátoři festivalu nabízejí účastníkům, aby tam mohl každý napsat svůj názor na cokoliv, čímkoliv, kdykoliv a jakkoliv. Pište!

OMLUVA

Rád bych se omluvil čtenářům Zpravodaje za nepřesnosti, které jsem uvedl v článku „Jak byl proveden výběr na divadelní Hronov“. Místo krajského osvětového střediska mělo být správně kulturní středisko a místo krajské divadelní sekce, návrhy provedly krajské poroty dle výsledků krajských divadelních přehlídek. Omlouvám se tímto i nesprávně uvedeným, dnes již neexistujícím organizacím.

M. HOUŠTEK

Ut omnes unum sint

Jarmil a Věra, zvaná Kačka, tak se jmenovali snoubenci letošní první ochotnické svatby AHA z Lysé. Druhý pár „cukl“ v poslední chvíli, jak nám sdělili svatebčané. Svědci v talárech s buřinkami, nevěsta v zeleném z organýny a ženich coby romantický hrdina gerardefilipovského ražení, předstoupili před PHDr. Horinu v 10.00 hodin letního času. „Nezbytné čumily“ zastupovaly tentokrát ve velké míře dámy z Belgie. A starosta se i nyní nechal slyšet.

„My lidé žijeme jako herci v několika rolích: jako potomci svých rodičů – synové a dcery, jako lidé různě zaměstnaní, jako podřízení a nadřízení, jako poslouchající a příkazy dávající, jako členové široké rodiny bratří a sester a jako Češi a Slováci, jako občané našeho státu, Evropané. Celý náš život je hraním rolí, realizací životních úloh, tu významnějších, tu méně významných, vždy však pro nás důležitých.“

Vaši oblíbenou rolí je role herců: v trojúhelníku autor, hra, herec, usku-tečujete tu nejvíce viditelnou. Děláte to určitě rádi a s elánem. Nastává však ještě plnění další životní role, role manželů a manželek, později i rodičů. Rád bych vaši pozornost zaměřil právě na tento souhrn rolí. Je to řada úkolů, které jsou spojeny dvěma společnými znaky – láskou a odpovědností. Člověk poznává druhého člověka, muž ženu a žena muže a v těchto vztazích zřejmě první dojem je svou povahou citový: jsou někým zaujati, líbí se nám, máme ho rádi, jsme s ním rádi, je nám nade vše. Souběžně s tímto prožíváním ožívá mravní proces, probouzí se vědomí mravního závazku, jakási solidarita s bližním, odhodlání být s ním zajedno – Ut omnes unum sint, jak praví biblíta. – Aby všichni jedno byli. Eros a agape. Tyto dvě složky hlubokého vztahu mezi dvěma lidmi se nemají oddělovat, neboť jejich syntéza, spolexistence, tvoří hluboký duchovní základ manželství, života ve dvou...

Až nastane vědní život budete žít stále nejen jakoby na generální zkoušce, ale každý den bude vaši premiérou před náročným publikem a s vnitřním závazkem. V tom smyslu je třeba vidět to, že naše životy jsou dramatem, nikoli komedií a nikoliv tragédií. Dramatem, trvám jsou proto, že máme trvalou možnost, stále přítomnou příležitost a šanci zapást s nesházením a tvořit nové reálné skutečnosti ve smyslu duchovním.

Přeji vám, milí snoubenci, aby váš život byl naplněn prožíváním mnoha dobrých a smysluplných rolí, aby vaše láska byla plná odpovědnosti a vzájemné odevzdání bylo plné lásky...

(sš)

Nabídka z bazénu

Koupání v bazénu hronovského koupaliště asi pamatuje málokdo. Lze tedy jen přivítat smysluplné využití této „vany“ Okresní správou kin v Náchodě k noční produkci celovečerních filmů. A dodejme hned, že trhá-ků. Nebude proto na škodu připomenout, co „kinobazén“ dnes a v dalším průběhu JH nabízí: Uterý 7. 8. Divoká svině (21.30) a hraje se. Středa 8. 8. Emma-nuelle. Čtvrtek 9. 8. Oběti války (mimořádná předpremiéra atraktivního amerického filmu uváděného na XXVII. MFF v Karlových Varech). Sobota 11. 8. Tajemná záře nad Pacifikem. Neděle 12. 8. Neuplatní. Pondělí 13. 8. Terminátor (americký fantastický dobrodružný film, sci-fi o umělém muži s nadpřirozenými schopnostmi, který přichází z ne-daleké budoucnosti).

—gs—

zítrejší program

- 10.00 Diskusní kluby
10.30 Beseda Zd. Hedbábny - A. Radok
11.00 Tisková beseda
14.00 Tobě jsem věrný (pořad o E. Hostovském)
16.00 Pění a úpění pěny - DS Pardón Olomouc
16.00 TANAP - DS Trnava Kopánka
18.30 Vítání souborů Metra Blansko
Divadlo humoru Tatramat Poprad
19.30 Pění a úpění pěny - DS Pardón Olomouc
19.30 TANAP - DS Trnava Kopánka
21.30 Filmový večer - putovní kino

třídy ZŠ
malý sál JD
klub JD
sokolovna
Slávie
JD
schody JD
MěstNV
Slávie
JD
koupaliště

Alespoň jednou za rok

„Je to ostuda“, řekla nám po zasedání štábu paní Iva Brandová na otázku, jak dlouho už působí v roli manažera Jiráskových Hronovů, a dodala: „od 26. JH. V té době jsem právě začínala učit a teď už jsem na penzi...“

Paní Brandová má pod svými křídly na třicet dětí, od druháků až po ty větší a letos s malými prodávací obhospodařuje více než bohatý sortiment 13 druhů brožur, odznáčků, zpravodajů. Děti jezdí prodávat na kole až do Dřeviče a denně tržby okolo pěti tisíc korun. Někteří dokáží svou nevelkou odměnu, pět procent z tržeb, promlsat. Většina

jsou spolehliví spolupracovníci, a paní Brandová má radost, že se denně hlásí do krámu. „Jsem ráda, že se zatím nic nestalo, při různých a vysokých cenách tovaru. A nedej Bože, kdyby některá parta si děti vyčihla... Myslím si, že by každý z nás měl alespoň jednou za rok něco pro svoje město udělat.“

(sš)

prostor na divadlo. Odpadlo do-jždění a navíc číslý označená místa, vyvýšené řady. Při vystoupení Hudradla se publikum nenudí (pan Vilkin z Taganky řve smíchy nad kreacemi čer-

Z deníčku do nočníčku

ta). Za chvíli ve Slavii je to zase jako včdycky. Tři čtvrtě sálu neví, že herci mají nohy. Praktikably zřejmě došly.

◆ Zeď nářků svítí bělobou, ani řádeček. Ba ne, v podvečer už jedna mírně lasečvní kresba, večer pozvánka na pondělní vystoupení „nezvaného hosta JH“,

Inscendacia čadčianskych ochotníkov „Zlý duch“, s ktorou sa predstavujú na jubilejnom jiráskovom Hronove, je postavená na psychologickom herectve a úsilí o punc autorského divadla, ktorého zámerom je „dekomponovať“ javiskový tvar.

Černá kronika

V noci po úspěšném filmovém představení Valmonta v kině v bazénu, kdy koupaliště praskalo ve švech, zřejmě některý z pěti set diváků vyčihl vhodné chvíle před kuropěním a sekl, tedy nejdříve smotal lano, kterým byl zčásti ohrazen prostor, načež jej odnesl neznámo kam. Zisk z představení by byl beztak příliš velký, a tak pár dalších stovek do nákladů Okresní správě kin neuško-dí...

Z Rumunska cholera?

Nejen na štábu, ale i mezi ostatními účastníky JH se objevilo několik případů poruch v zažívacím traktu. Odborníci ujišťují, že nejde ani o úplavici, tím méně pak o cholera od našich jižních sousedů. Pod „maléry“ se zřejmě podepsalo příliš velké vedro a snad také přepálený tuk různých pouličních jater, bramboráků a podobně.

skupiny P. R. D. z Bratislavy. Večer o desáté mají hrát Marata. Co na té tabuli mělo být?

◆ Možná, že si řada divadelníků nechala ujít Vodní slípku nebo Hodinu mezi psem, či nahlédla do představení informativně. Stovky lidí si však vystály vstupenky na filmového Valmonta. Za 14 Kčs, v bazénu hronovského koupaliště, který po letech konečně k něčemu je. V posledních dvou letech jsme se v parku těšili filmovými „trezorovkami“ (jak se tohle podařilo utajit?), letos máme separátní noční festival. Příjem bude slušný. Prý se bude promítat i Zkáza Titanicu (a přitom pomalu, pomaloučku napouštět bázén...)

◆ Slunce pere už před desátou a nedělní náměstí je poloprázdné. Ve škole už měly začít kluby, leč i tam téměř vytládněno. Informace-dezinformace, lektori zahálí. Vždyť, sakra, ani dřív nikdo účastníky nenutil, aby hronovská dopoledne trávili v diskusích. Aha - v našem Zpravodaji o diskusních klubech ani řádky. Styďte se!

◆ Jedno téma z besedy amatérských organizací: podzimní volby! Ještě před pár měsíci by to bylo na vzrušenou diskusi před rokem na zavřený. Dnes to přijímáme jaksi s klidem, ale je to klid před bouřkou. Lidé, kteří vytvářejí místní kulturu by do obecních voleb mluvit měli. A především po volbách!

◆ Poprvé v sokolovně. Slušný